
Alchymie a Rudolf II. - nová publikace prof.Vladimíra Karpenka a Mgr. Iva Purše

Alchymie a Rudolf II. - nová publikace prof.Vladimíra Karpenka a Mgr. Iva Purše

Nová publikace Alchymie a Rudolf II. - Hledání tajemství přírody ve střední Evropě v 16. a 17. století, autorů prof.Vladimíra Karpenka z Katedry fyzikální a makromolekulární chemie Přírodovědecké fakulty UK a Mgr. Iva Purše z Ústavu dějin umění AV ČR, se zabývá jak aktivitami, jež byly přímo podporovány císařem Rudolfem II., tak i těmi, které se rozvíjely v širším společenském okruhu spojeném s císařským dvorem.

Ten přirozeně nesahal jen do českých zemí, ale i do Rakouska a řady oblastí Římsko-německé říše. Časově je dané téma primárně vymezeno dobou vlády Rudolfa II. v letech 1576 až 1611, avšak pro pochopení jeho kontextu je nezbytné poukázat i na vývoj alchymických bádání ve střední Evropě zhruba od počátku 16. století, stejně jako je důležité sledovat vývoj jeho dozvuků v 17. století.

Císařovy alchymické zájmy byly výrazem kontinuity zájmů habsburského vladařského rodu, které ostatně v dané době sdílela celá řada knížat v Římsko-německé říši i v českém království. Je třeba zdůraznit, že „rudolfínská alchymie“ měla v českých zemích mimořádně dobře připravenou půdu předchozím zdejším rozvojem této nauky, kterou podporovaly významné české šlechtické rody, a nezanikla ani Rudolfovým úmrtím, ani důsledky porážky stavovského povstání a následnými válečnými událostmi třicetileté války, ale udržovala si svou kontinuitu, byť se slábnoucí intenzitou, ještě po větší část 17. století.

"Rudolfínská alchymie" jako důležitá součást kulturních a sociálních dějin

Těžko bychom hledali jiné téma českých a středoevropských dějin raného novověku, jež by bylo tak populární a zároveň dodnes tak málo pochopené, jako je alchymie spojená s dobou vlády a mecenátem císaře Rudolfa II. (1552–1612). Nemá na tom zdaleka vinu pouze jeden známý filmový opus ze začátku 50. let minulého století, neboť ten jen převzal schematický historický obraz „rudolfínské alchymie“, jak se vyvíjel v české i německé historiografii v 19. století a první polovině století následujícího. V rámci tohoto obrazu byly legendy míšeny s historicky doložitelnými fakty, která byla vinou toho často nesprávně interpretována. Situace se začala měnit teprve od 70. let 20. století, kdy se v souvislosti s obnoveným zájmem o manýrismus a rudolfínské umění pohled historiků zaměřil i na další oblasti rudolfínské kultury, a tudíž i na alchymii, která tvořila její významnou součást. Tento obnovený zájem přirozeně souvisel i se změnou pohledu na alchymii samotnou, jež přestala být v očích historiků v první řadě pouhým předstupněm moderní chemie – a tudíž předmětem vyhrazeným specializovaným dějinám vědy – a začala být studována jako důležitá součást kulturních a sociálních dějin, jako složitý kulturně-historický fenomén spjatý s dalšími naukami, technikami a oblastmi společenského života, jaké představovalo nejen lékařství, hornictví a metalurgie, ale i náboženství, výtvarná umění a aristokratická reprezentace.

Prezentace knihy Alchymie a Rudolf II. - Hledání tajemství přírody ve střední Evropě v 16. a 17. století se uskuteční v úterý 17. května v 17:00 hodin v Literární kavárně knihkupectví Academia, Václavské nám. 34, Praha

1